

Maistraattien uudelleenorganisointi

Asettaminen

Valtiovarainministeriö on tänään asettanut hankkeen valmistelemaan maistraattien uudelleenorganisointia.

Toimikausi

Hankkeen toimikausi on 1.9.2017–31.3.2019.

Tausta

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen 5.4.2016 tekemien maakunnille siirtyviä tehtäviä koskevien linjausten mukaan:

”Valtio vastaa oikeusvaltion ylläpitämisestä ja kehittämisestä, perusoikeuksien turvaamisesta ja arvioinnista sekä turvallisuustehtävistä samoin kuin kansainvälisistä ja valtakunnallisista tehtävistä ja yhdenvertaisuuden ja yleisen edun valvonnasta. Valtion hallintotehtävissä on periaatteena valtakunnallinen toimivalta silloinkin, kun tehtävät edellyttävät alueellista tai paikallista läsnäoloa. Toisena periaatteena valtion hallintotehtävissä on valtakunnallisesti yhtenäisen toimintatavan ja ratkaisukäytännön soveltaminen.”

Hallituksen linjauksen mukaisesti myös maistraattien tehtävissä tulee soveltaa jatkossa valtakunnallista toimivaltaa sekä yhtenäisiä toimintatapoja ja ratkaisukäytäntöjä.

Jo aiemmin valtiovarainministeriön keskus- ja aluehallinnon virastaselvityshankkeen (VIRSU) yhteydessä todettiin, että maistraateissa tehtävien ratkaisujen ja palvelujen tulee olla valtakunnallisesti yhdenmukaisia ja tehtäviin liittyvän päätöksenteon tulee olla poikkeuksetta valtakunnalliseen toimivaltaan sidottua. Hankkeen selvityksessä todettiin, että maistraattien tehtäviä voidaan myös ohjata, kehittää ja pääosin hoitaa keskitetysti, mutta palveluiden alueellinen saatavuus tulee kuitenkin varmistaa. (Aluehallinnon selvitysryhmän raportti, valtiovarainministeriön julkaisuja 4/2015.)

Valtakunnallinen toimivalta edistää yhtenäisen ja asiakasta arvostavan positiivisen asiakaskokemuksen syntymistä maistraatin palveluissa. Palveluja pystytään tarjoamaan asiakkaille tehokkaammin ja tuottavammin sekä varmistamaan toiminnan ja tehtävien päätösten yhdenmukaisuus koko maassa.

Valtakunnallinen toimivalta on edellytys myös täysimääräisten hyötyjen saamiselle maistraattien palveluiden ja oman toiminnan digitalisoinnista, koska vain valtakunnallisen toimivallan kautta resursseja voidaan käyttää joustavasti kysynnän ja asiantuntemuksen mukaan ilman toimialuerajoituksia. Toiminnan uudelleenorganisointi valtakunnalliseksi vapauttaa lisää resursseja maistraateissa jo käynnissä olevaan asiakaslähtöiseen toiminnan kehittämiseen ja digitalisaatiotyöhön. Se mahdollistaa myös valtakunnalliset työjonot ja toimintatapojen aiempaa systemaattisemman kehittämisen digitaalista työtä tukevaksi. Maistraattien toimivallan muuttaminen valtakunnalliseksi ohjaa näin ollen kehitystä kohti maistraattien vuosille 2016–2019 laaditussa strategiassa asetettua visiota vuorovaikutteisesti palvelevasta digitaalisesta maistraatista.

Maistraattien toiminnalla on liittymäpinta aluehallintovirastoihin, joista muodostetaan edellä mainitun hallituksen linjauksen mukaisesti maakunta-uudistuksen yhteydessä uusi valtakunnallisen toimivallan omaava Valtion lupa- ja valvontavirasto, joka toimii alueellisissa toimipisteissä. Maistraattien ohjaus- ja kehittämistehtävät on koottu Itä-Suomen aluehallintoviraston yhteydessä toimivaan maistraattien ohjaus- ja kehittämissyksikköön ja maistraatit ovat osa Etelä-Suomen aluehallintoviraston kirjanpitoyksikköä. Keväällä 2018 eduskunnalle annettavan maakuntauudistuksen II-vaiheen hallituksen esityksen yhteydessä tulee tehdä ehdotus näiden asioiden järjestämisestä sen jälkeen, kun aluehallintovirastot lakkaavat ja pääosa niiden tehtävistä siirtyy uuteen perustettavaan virastoon.

Maistraattien uudelleenorganisoinnille on tunnistettu eri vaihtoehtoja:

1. Maistraateista muodostetaan itsenäinen valtakunnallinen virasto.
2. Maistraattien ja Väestörekisterikeskuksen tehtävät yhdistetään yhteen valtakunnalliseen virastoon.
3. Maistraattien ja Väestörekisterikeskuksen tehtävät yhdistetään muuten yhteen valtakunnalliseen virastoon, mutta holhoustoimen edunvalvontatehtävät siirretään perustettavaan Valtion lupa- ja valvontavirastoon.

Työ- ja elinkeinoministeriö on lisäksi ehdottanut, että kaikissa organisoituvaihtoehtoisissa kuluttajaneuvontatehtävät siirrettäisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastoon.

Eri organisoituvaihtoehtoja on tarkasteltu valtiovarainministeriön sisällä alkuvuodesta 2017 laaditussa selvityksessä sekä osana Digitalisaatiotehtävien ohjaus ja organisointi valtiovarainministeriön hallinnonalalla – työryhmän työtä.

Tavoite/tehtävä

Hanke koostuu kolmesta osasta:

1. Maistraattien valtakunnallisen toimivallan valmistelu

Osahankkeen tehtävänä on valmistella ehdotukset säädösten, organisoinnin ja toiminnan muutoksiksi, jotka mahdollistavat maistraattien valtakunnallisen toimivallan. Tätä varten osahanke laatii hankesuunnitelman ohjausryhmän hyväksyttäväksi 30.9.2017 mennessä.

2. Selvitys maistraattien uudelleenorganisoinnin vaihtoehtoista

Kunta- ja uudistusministeriö on antanut vanhempi neuvonantaja Jouni Backmanille toimeksiannon:

Selvitystehtävän tavoitteena on selvittää ja arvioida maistraattien erilaisia organisointivaihtoehtoja edellä mainittujen vaihtoehtojen pohjalta sekä tehdä tarvittaessa muita organisointi- ja kehittämisehdotuksia.

Selvityshenkilön tulee organisointivaihtoehtoja tarkastellessaan kiinnittää erityistä huomiota siihen, että valittava organisointiratkaisu edistää digitaalisuutta maistraattien toiminnassa ja palvelutuotannossa. Selvitystyötä tehtäessä selvityshenkilöllä on käytössään maistraattien uudelleenorganisointivaihtoehtoista aiemmin valtiovarainministeriössä tehdyt selvitykset ja eri tahojen niistä antamat lausunnot.

Selvityshenkilön toimikausi on 1.9. - 30.10.2017, minkä jälkeen tehdään päätös valittavasta organisointiratkaisusta.

Selvityshenkilön kanssa on tehty selvitystyöstä erillinen sopimus.

3. Maistraattien uudelleenorganisoinnin toimeenpano

Osahankkeen tehtävänä on

1. valmistella luonnos hallituksen esitykseksi valtakunnallisen toimivallan ja päätetyn organisointiratkaisun edellyttämiksi säädösmuutoksiksi 1.3.2018 mennessä;
2. valmistella organisaatio-, ohjaus- ja johtamismalli;
3. valmistella muutoksen toimeenpano.

Organisointi

Hankkeen osille 1 ja 3 asetetaan ohjausryhmä ja valmisteluryhmä ajalle 1.9.2017–31.3.2019.

Ohjausryhmä

Puheenjohtaja

Tietujohtaja Irja Peltonen, valtiovarainministeriö

Varapuheenjohtaja

Neuvotteleva virkamies Jaana Salmi, valtiovarainministeriö

Jäsenet

xx, valtiovarainministeriö / JulkICT

xx, oikeusministeriö

xx, työ- ja elinkeinoministeriö

xx, xx maistraatti

xx, Väestörekisterikeskus

xx, Henkilöstöjärjestöjen edustaja ja hänen 2 varajäsentään

Esittelijä

xx, Itä-Suomen aluehallintovirasto, maistraattien ohjaus- ja kehittä-
misyksikkö

Sihteeri

Hankeassistentti Pirjetta Silvast, valtiovarainministeriö

Valmisteluryhmä*Puheenjohtaja*

xx, Itä-Suomen aluehallintovirasto, maistraattien ohjaus- ja kehittä-
misyksikkö

Jäsenet

xx, valtiovarainministeriö/HO

xx, valtiovarainministeriö/JulkICT

xx, Itä-Suomen aluehallintovirasto, maistraattien ohjaus- ja kehittä-
misyksikkö

xx, maistraatti

xx, maistraatti

xx, maistraatti

Sihteerit

xx, maistraatti

xx maistraatti

Ryhmien kokoonpanoa voidaan täydentää tarvittaessa.

Ohjausryhmä voi asettaa tarvittavan määrän muita alatyöryhmiä ja kuul-
la asiantuntijoita.

Kustannukset ja rahoitus

Työryhmän työ tehdään virkatyönä. Muut kustannukset maksetaan mo-
mentilta 28.01.01

Kunta- ja uudistusministeri

Anu Vehviläinen

Ylijohtaja,
osastopäällikkö

Juha Sarkio

Jakelu	Työryhmien jäsenet Selvityshenkilö
Tiedoksi	Valtiovarainministeriö Oikeusministeriö Työ- ja elinkeinoministeriö Itä-Suomen aluehallintovirasto, maistraattien ohjaus- ja kehittämissikkö Väestörekisterikeskus Maistraatit JHL ry JUKO ry Pardia ry Maistraattien ohjausryhmä